

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Јул 2017.

август 2017.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од децембра 2014. за Народну банку Србије спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Резултати јулске анкете агенције Нинамедија показују да тржишни учесници очекују да ће ценовна стабилност бити очувана како у кратком, тако и у средњем року.

Краткорочна инфлациона очекивања (за годину дана унапред) финансијског сектора, привреде и синдиката наставила су да се крећу у границама циља ($3\pm 1,5\%$) и у јулу су износила 3,0% (финансијски сектор), 3,5% (привреда) и 3,6% (синдикати). Инфлациона очекивања становништва се од маја 2017. налазе на нивоу од 5,0%.

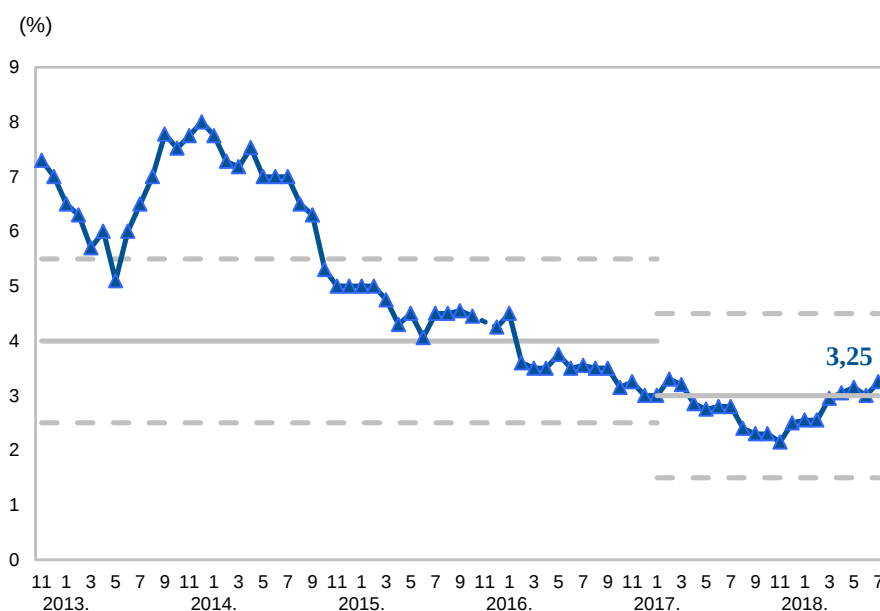
И инфлациона очекивања за две године унапред свих посматраних сектора, осим становништва, наставила су да се крећу у границама циљаног коридора.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред, према резултатима анкете агенције Нинамедија, наставила су да се крећу у границама циља и у јулу су била тачно на централној вредности циља Народне банке Србије, односно на 3,0% (3,1% у јуну). И према анкети агенције Блумберг, очекивања финансијског сектора налазе се у границама циља, при чему очекивани ниво инфлације за август 2018. године износи 3,3%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос, Нинамедија и Блумберг.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Нинамедија и Блумберг) у јулу је износила 3,25%.

Инфлациона очекивања финансијског сектора за две године унапред налазе се у границама циља од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014) и у јулу су износила 3,2%.

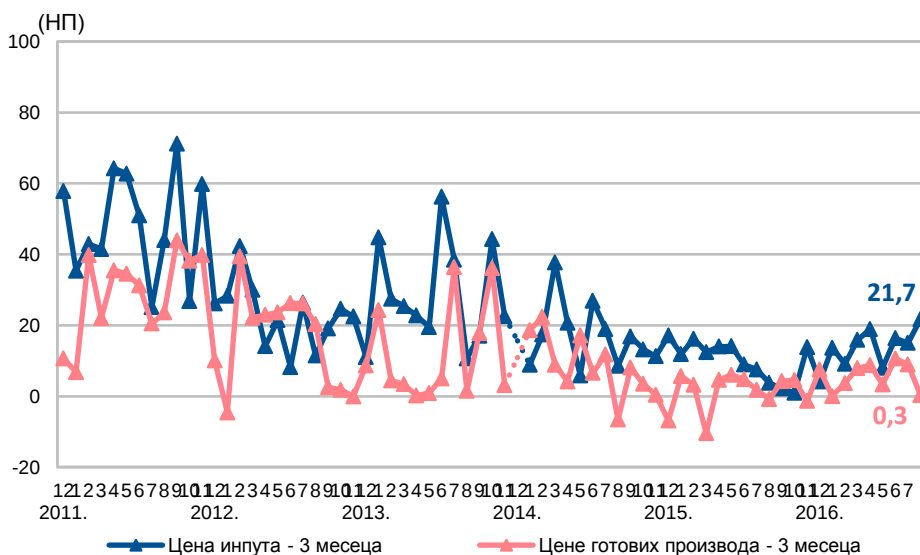
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете се приписује аритметичка средина одговора из анкета Нинамедија и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања привредника у јулу су непромењена и током последња три месеца налазе се на нивоу од 3,5%. Стабилност својих очекивања привредници објашњавају успешним мерама монетарне политике Народне банке Србије.

Као и претходних месеци, већина привредника је у јулу очекивала стабилност цена инпута (73,9%) и готових производа (96,5%) у наредна три месеца. Нето проценат² (НП) привредника који у наредна три месеца очекује раст цена инпута у јулу је износио 21,7% (јун 15,0%), док је НП који очекује раст цена готових производа смањен на 0,3% (јун 8,9%). У погледу очекиваног кретања цена у наредној години дана, НП привредника који очекује раст цена инпута износио је 28,7%, а готових производа 11,2%.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Ипсос/Нинамедија.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Према резултатима јулске анкете, раст производње/промета у наредна три месеца очекује НП привредника на нивоу од 17,3%, а у наредној години дана 41,3%.

Инфлациона очекивања синдиката

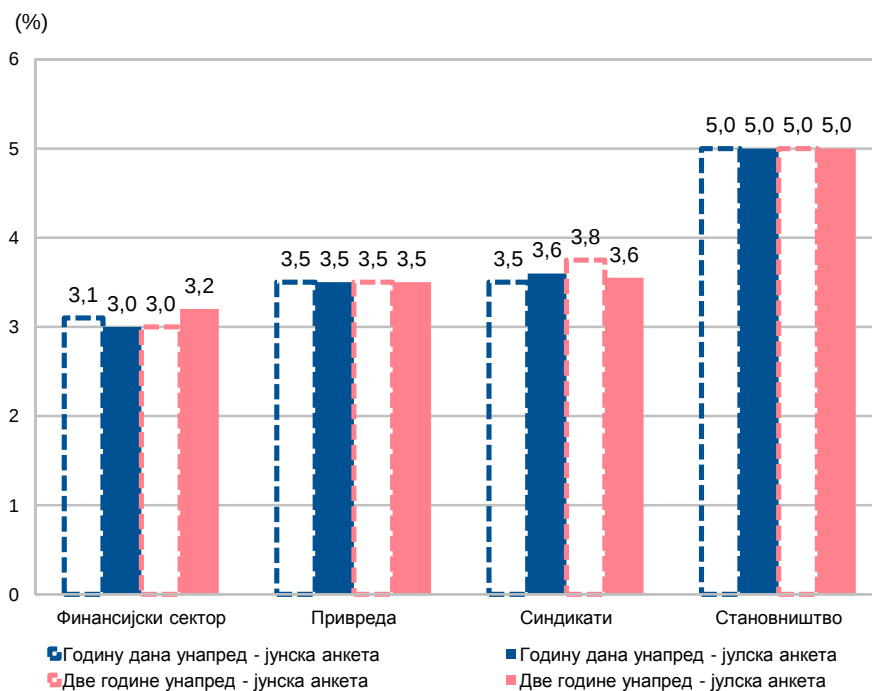
Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката, према резултатима јулске анкете агенције Нинамедија, износила су 3,6% (јун 3,5%), док су средњорочна инфлациона очекивања снижена на 3,55% (са 3,75% у јуну). Поред тога, представници синдиката у наредном периоду очекују раст економске активности и последично повећање запослености.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Инфлациона очекивања становништва за годину дана унапред готово се две године крећу у распону између 5,0% и 7,0%. Резултати анкете агенције Нинамедија показују да су краткорочна инфлациона очекивања становништва у претходна три месеца била стабилна, на нивоу од 5,0%.

И средњорочна инфлациона очекивања становништва (за две године дана унапред), као и краткорочна, остала су стабилна и у претходна три месеца су била на нивоу од 5%.

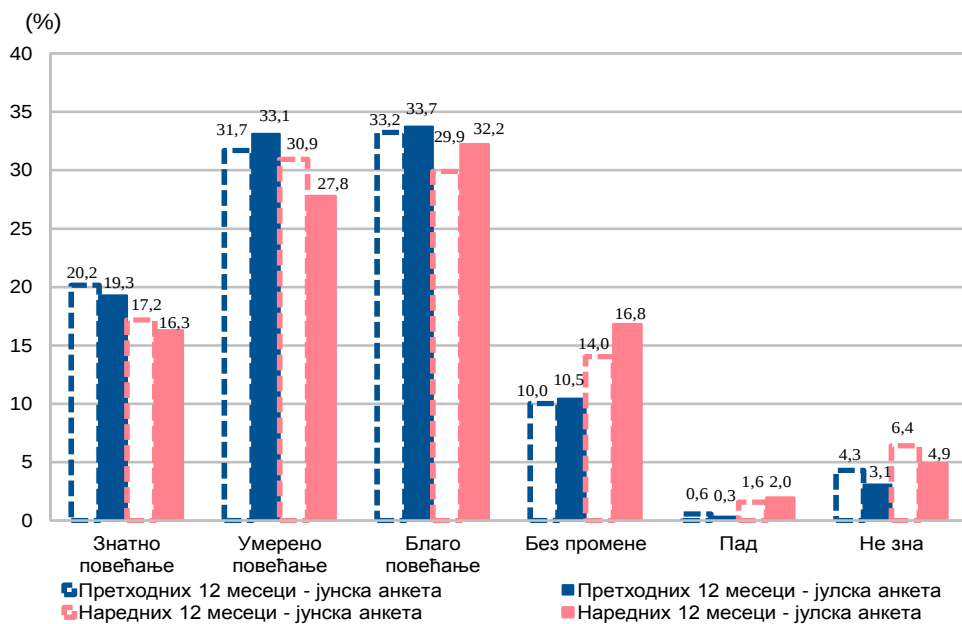
Графикон 3. Очекивана мг. инфлација за једну и две године дана унапред

Извор: Нинамедија.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су с нумерички исказаном очекиваном инфлацијом и показују да и у јулу највећи број анкетираних грађана очекује **умерено или благо повећање цена** (60,0%) у наредној години дана. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана је у јулу снижено на 16,3% (јун 17,2%). Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 16,8% и 2,0%, респективно, док се 4,9% испитаника изјаснило да не зна.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

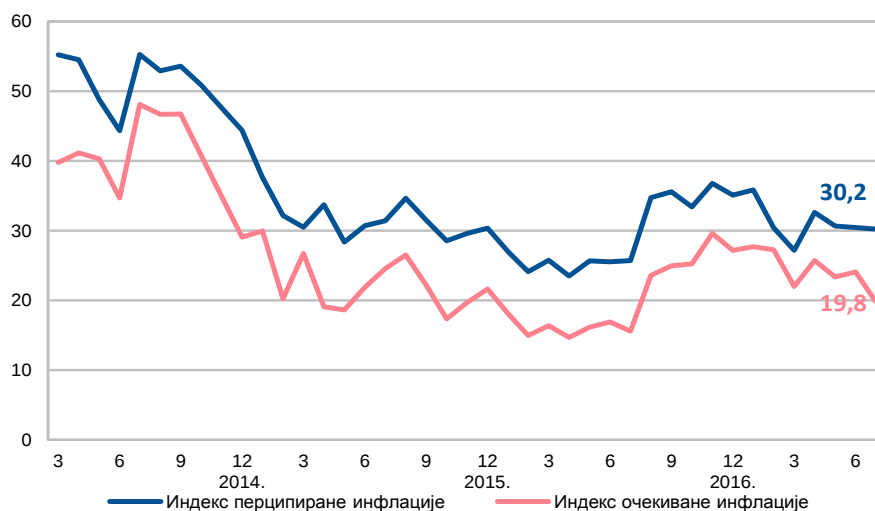
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа у односу на претходну годину дана, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације у односу на индекс очекиване инфлације. Тако кретање последица је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци**³.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)

Извор: Нинамедија.

³ Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.